

Невейкін В. П.
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна
*Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри
туристичного та готельно-ресторанного бізнесу*
Бедрадіна Г. К.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Туризм у багатьох країнах світу є однією із пріоритетних сфер економіки. Ця галузь потребує регулювання, підтримки та контролю з боку держави. Держава здійснює організаційне забезпечення туризму через органи виконавчої влади державного та місцевого рівнів. Шляхом застосування правових засобів забезпечення органи виконавчої влади створюють необхідні умови для розвитку сфери туризму, дотримання прав та інтересів учасників туристичної діяльності, життя та здоров'я туристів.

Аналіз особливостей організації державного управління в міжнародній практиці, доводить, що туризм розвивається там, де відбувається інтеграція держави та капіталу на основі господарських відносин, пов'язаних з управлінням довгостроковими програмами. В теорії і практиці виділяють чотири моделі державного регулювання галузі туризму [1, с.19-24].

Перша модель допускає відсутність центральної державної організації, всі питання вирішуються туристичними підприємствами самостійно спираючись на чинне законодавство. Така модель є ефективною в розвинених країнах. Особливістю даної моделі є те, що не потрібно додаткове рекламування туристичних продуктів, країна вже є брендом і популярна у туристів. Дана модель діє, наприклад, у США, де було ліквідовано державну адміністрацію [2].

Принципи другої моделі кардинально відрізняються від першої. Вона притаманна для країн, яким потрібні достатньо великі інвестиції в туристичну галузь. Виникає необхідність для створення державного органу з питань туризму. До необхідних заходів для розвитку туризму в країні є такі: реклама,

підтримка національного продукту і т.п. В таких країнах, як: Туніс, Чорногорія діють міністерства туризму [3, с. 56-61].

Третя модель реалізовується за умов передачі повноважень вирішення питань туризму багатогалузевому органу державної влади. В такому багатofункціональному міністерстві існує спеціальний відділ, що займається регулюванням туристичної галузі. Дана модель працює в таких країнах, як Франція, Італія, Іспанія, Німеччина та інших розвинутих країнах Європи [4, с. 62-68].

Сьогодні в Україні також застосовують основні положення та механізми саме третьої моделі державного регулювання туризму. Так, Міністерство культури та інформаційної політики України (МКІП) спрямовує та координує діяльність Державного агентства розвитку туризму в Україні (ДАРТ), основними завданнями якого є: реалізація державної політики у галузі туризму та курортів, окрім здійснення державного нагляду (контролю); внесення на розгляд пропозицій щодо формування державної політики у галузі туризму та курортів, окрім здійснення державного нагляду (контролю) [5].

Четверта модель державного регулювання туризму передбачає створення комбінованого міністерства, яке поряд з регулюванням туризму опікується питаннями галузей економіки та соціальної сфери держави, котрі є суміжними з туристичною діяльністю (наприклад, культура, спорт тощо). Характерні ознаки четвертої моделі державного регулювання (змішаної) – визначення туризму пріоритетною галуззю для країни, чіткий розподіл повноважень між центральною та регіональною туристичними адміністраціями [6], що використовують у Туреччині, Малайзії, Індії, Таїланді та ін.

Наприклад, у Франції питаннями регулювання туристичної галузі займається Міністерство транспорту та суспільних робіт, а саме структура у складі міністерства - Державний секретаріат з питань туризму та Управління туризму. Цей орган у складі міністерства встановлює державну політику в туристичної галузі, регулює міжнародні відносини. Поряд з діяльністю міністерства питаннями туризму займаються ще кілька органів, наприклад:

Рада з туризму при Міністерстві транспорту та суспільних робіт, Французьке агентство туристичного інжинірингу, Національна наглядова рада з питань туризму (маркетингові дослідження і статистика в туризмі), Національне агентство з питань відпускних подорожей (соціальний туризм), Національний комітет з процвітання Франції (питання екології та озеленення міст). Достатньо багато повноважень мають і регіональні структури [7].

Доречно проаналізувати досвід Іспанії, так до 80-х років ХХ-го століття туристична політика країни була централізованою та зосереджувалася на розвитку лише "сонце та пляж", що не принесло ефективних результатів. Однак у 1985 році були запроваджені перші вагомні зміни в туристичній політиці Іспанії. Право на прийняття рішень щодо туристичної політики було передано автономним організаціям. Центральний уряд разом з місцевими та автономними органами влади створив нову модель регулювання туризму, яка спрямовувалася на створення та просування високоякісного та конкурентоспроможного туристичного продукту [8]. На сучасному етапі в Іспанії державний секретаріат з питань торгівлі, туризму та малого бізнесу, що входить до складу Міністерства економіки, координує розвиток туризму. Іспанський інститут туризму "Turespasa" відповідає за залучення іноземних туристів шляхом проведення рекламної кампанії та промоції іспанських курортів за кордоном. Організація має широку мережу інформаційних офісів в Іспанії та 29 представництв у 21 країні світу, а її фінансування повністю здійснюється за рахунок державного бюджету. Іспанія посідає перше місце у світі за обсягом річного бюджету для реалізації політики просування національного туристичного продукту за кордоном, причому 70% коштів надається урядом країни [9,с.78-92].

Розглядаючи особливості організації державного управління в міжнародній практиці, можливо стверджувати, розвиток туризму відбувається саме там де є поєднання зусиль всіх зацікавлених сторін. Вивчення зарубіжного досвіду державного управління в галузі туризму дозволило з'ясувати наявність відмінностей такого управління в різних країнах світу. Загальною світовою

тенденцією є сприяння розвитку туристичної галузі та формуванню туристичного потенціалу країни, створення ефективних державноуправлінських інституцій, до компетенції яких належить туристична галузь, надання значної інвестиційної допомоги для формування туристичного потенціалу та сприяння розвитку основних туристичних регіонів держав [10, с.92-96].

Приклади досліджених держав свідчать про те, що Україна, маючи велику кількість унікальних та різноманітних природних та історико-культурних туристичних ресурсів, повинна за допомогою ефективного державного управління сприяти процесу формуванню свого туристичного потенціалу як чинника консолідації українського суспільства та створювати сприятливі умови з боку державного управління для розвитку туристичної галузі, як це роблять відомі туристичні країни.

Список використаних джерел

1. Герасименко В. Г., Галасюк С. С. Управління національним туризмом у контексті міжнародного досвіду. Вісник ДІТБ. Серія: Економіка, організація і управління підприємствами. 2008. Вип. 12. С. 19-24.
2. About the World Tourism Organization (WTO). Mission for the New Millennium. URL:<http://www.world-tourism.org/aboutwto/eng/menu.html>
3. Туристична політика зарубіжних країн: підручник / за ред. А. Ю. Парфіненка. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 220 с.
4. Бартошук О.В. Моделі розвитку індустрії туризму (зарубіжний досвід). Держава і регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2016. Вип. 2. С. 62–68.
5. Деякі питання діяльності Державного агентства розвитку туризму: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 р. № 1162 / Кабінет Міністрів України. Урядовий кур'єр. 2020. 28 січня. № 16.
6. Давидова О.Г. Моделі державного регулювання розвитку туристичної діяльності: світовий досвід. Ефективна економіка. 2012. Вип. 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1480>.

7. France Diplomatie : web - site. URL : <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/politique-etrangere-de-la-france/tourisme>.
8. Офіційний сайт Інституту туризму Іспанії URL: www.tourspain.es/es-es/Paginas/index.aspx.
9. Інновінг в туризмі: монографія / А.А. Мазаракі, С.В. Мельниченко, Г.І. Михайліченко, Т.І. Ткаченко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 532 с.
10. Леоненко Н.А. Дослідження моделей державного регулювання у сфері туризму. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2019. Вип.11. С.91-97.

Невечеря Г. С.
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна
*Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри
туристичного та готельно-ресторанного бізнесу*
Шикіна О. В.

ОГЛЯД СУЧАСНИХ ТРЕНДІВ ТА ІННОВАЦІЙ У ГОТЕЛЬНІЙ ІНДУСТРІЇ

В умовах сучасної економіки готельна індустрія зазнає значних змін. З одного боку, готелі змушені впроваджувати інновації, щоб залишатися конкурентоспроможними та зберегти свої позиції на ринку. З іншого боку, глобалізація та інформатизація роблять завдання створення унікального продукту практично нездійсненним.

Технології – це лише інструмент: системні зміни для справжньої конкурентоспроможності. Впровадження нових технологій не гарантує успіху. Для того, щоб отримати максимум віддачі від інновацій, готельним підприємствам необхідні системні зміни в організації управління, взаєминах з клієнтами та постачальниками, а також трансформація існуючих бізнес-моделей [1].

Сучасний світ гостинності динамічно розвивається. Щоб залишатися